

Historia- tieteiden maailman- konferenssi Kiinassa 2015

Kansainvälisen historiatieteiden komitean (*International Committee of Historical Sciences (ICHS) / Comitté international des Sciences historiques (CISH)*) seuraava, järjestyksessä XXII maailmankongressi pidetään Kiinassa, Jinanissa Shandongin maakunnassa vuonna 2015.

Maineikas 60 000 opiskelijan Shandongin yliopisto toimii isäntänä. Vieraillessani Pekingissä ja Jinanissa marraskuun lopulla 2011 voin vakuuttaa, että kiinalaiset isännät tekevät kaikkensa konferenssin onnistumiseksi. Jinan sijaitsee Pekingistä 400 kilometriä kaakkoon. Matka Jinaniin nopealla junalla kesti vain 1,5 tuntia ja maksoi vajaat 20 euroa, Kiinan historiallisen seuran presidentti Zhang Hai-peng lupasi nopeuttaa viisumien hankkimista ja pitää kongressin osanottomaksun alhaisena. Hotellien hinnat tällä hetkellä vaihtelivat 32 eurosta 50 euroon, loistokkain noin 100 euroa, kaikki kävelymatkan päässä tulevan konferenssin tiloista. Minulle vakuutettiin, että opiskelijat tulevat opastamaan ja avustamaan kongressiin saapuvia.

International Committee of Historical Sciences, CISH perustettiin toukokuun 25. päivänä 1926 Genevessä. Suomi liittyi jäseneksi vuotta myöhemmin. CISH on kansalliset rajat ylittävä organisaatio, joka on koonnut historiantutkijoita keskustelemaan yhteisistä metodologisista kysymyksistä ja historiantutkimuksen uusista suuntauksista yli sadan vuoden ajan. Pääasiallinen keskustelufoorumi ovat olleet kansainväliset konferenssit, joita järjestettiin Haagissa (1898), Pariisissa (1900), Roomassa (1903), Berliinissä (1908), Lontoossa (1913) ja Brysselissä (1923). Brysselin kongressissa toiminta organisoitiin säännölliseksi viisivuosittein pidettäviin kongresseihin. Ennen toista maailmansotaa ehditettiin pitää kongressit Oslolla (1928), Varsovassa (1933) ja Zürichissä (1938). Toinen maailmansota erotti historiantutkijat, ja aktiivinen kansainvälinen toiminta alkoi uudelleen vasta 1940-luvun lopulla. Vuodesta 1950 alkaen on kokoonnuttu joka viides vuosi. Unescon rahoituksella on onnistuttu pitämään myös joitakin alueellisia kokouksia.

Vuonna 1926 CISHin jäsenmaita oli 17. Tällä hetkellä kansallisia komiteoita on 54 ja CISHiin kuuluvia temaattisia komissioita (*International affiliated organisations*) yhteensä 30. Lisäksi CISHin yhteydessä toimii yhdeksän muuta organisaatiota (*Internal organisations*), joista monet odottavat pääsyä varsinaisiksi jäseniksi. Päätökset uu-

sien jäsenten hyväksymisestä ja kongressiohjelmista tekee yleiskokous (*General Assembly*), johon jokainen jäsenmaa ja -järjestö voivat lähettää yhden edustajan. Jäsenjärjestöt järjestävät omia kokouksiaan kansainvälisten kongressien yhteydessä. Erittäin vahvoja organisaatioita ovat olleet esimerkiksi kansainvälisten suhteiden historian, demografian ja naistutkimuksen komiteat. Esimerkiksi kansainvälinen kaupunkihistorian komitea on jaksottanut toimintansa viisivuotisiin projekteihin, joiden merkittävimmät tulokset on esitelty ja esitellään maailmankongresseissa.

Karl Erdmann, CISHin presidentti vuosina 1975–1980, keräsi laajan aineiston CISHin kongresseista teokseen, josta Jürgen Kocka ja Wolfgang Mommsen toimittivat englanninkielisen, liitetiedostoilla täydennetyin version (2005).² Teoksesta käy ilmi, että pohjoismaiset tutkijat ovat toimineet myös järjestön hallituksessa, esitel-

---

1. Kansainvälisen historiatieteiden komitean nimen lyhenteeksi on vakiintunut lyhenne CISH, joka tulee ranskan- ja saksinkielisestä komitean nimestä.
2. Karl Friedrich Erdmann (2005) *Towards a Global Community of Historians. The International Historical Congresses and the International Committee of Historical Sciences 1898-2000*. Toim. Jürgen Kocka, Wolfgang J. Mommsen ja Agnes Blänsdorf, Berghahn Books: New York–Oxford 2005.

mien pitäjinä ja aktiivisina osanottajina. Vuosina 1898–2000 on arviolta 2 500 pohjoismaista historiantutkijaa osallistunut konferensseihin. Suomesta tuli CISHin jäsen vuonna 1927, ja seuraavana vuonna Osloon kongressiin osallistui kymmenen suomalaista historian-tutkijaa, näistä kolmella oli esitelmä pääsessioissa. Tukholman konferenssiin (1960) osallistui 21 ja Bukarestin konferenssiin (1980) 23 historiantutkijaa. Suomalaisten esiintymisten määrä pääohjelmistossa on vaihdellut kolmesta seitsemään. Sitä vastoin meillä ei ole tilastoja kommentaattoreista ja alajärjestöjen esitelmöitsijöistä, joiden joukosta tiedän löytyvän useita suomalaisia. Suomalaiset ovat osoittaneet määrällisesti suurinta innostusta Stuttgartissa pidettyyn konferenssiin (1985), sillä rekisteröityjä suomalaisia osanottajia oli 37. Madridiin (1990) matkusti 21, Montrealiin (1995) 17 ja Osloon (2000) 23 suomalaista historian-tutkijaa. Pohjoismaisista tutkijoista Halvdan Koht valittiin järjestön presidentiksi 1926–1933, ja hän vaikutti hallituksessa aina vuoteen 1960 saakka, norjalainen Kåre Tønneson oli hallituksessa kymmenvuotiskauden. Tanskalaisista tutkijoista on hallitustyöskentelyyn osallistunut vain Axel Lindvald (1948–1950). Ruotsalaiset Nils Ahnlund ja Theodor Höijer toimivat lyhyitä jaksoja varapresidentteinä ja Eva Österberg vaikutti kymmenen vuoden ajan ensin hallituksessa, sitten varapresidenttinä (2000–2005).³

Konferenssien ohjelmisto osoittaa, miten paljon historiantutkimukseen on vaikuttanut kyseinen aika ja ajankodan poliittinen tilanne. Maailmansotien välisenä aikana pidetyissä konferensseissa nationalismi nousi vahvana esiin, pyrittiin ylittämään kansallisia rajoja ja kuroma an umpeen kuulua ensimmäisen maailmansodan haavoittamien maiden välille. Kylmän sodan aikaisissa konferensseissa

(Pariisi 1950, Rooma 1955, Tukholma 1960, Wien 1965, Moskova 1970, San Francisco 1975, Bukarest 1980) idän ja lännen tutkijat kohtasivat ja keskustelivat kiihkeästi historian erilaisista tulkinnoista. Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen itäisen Euroopan historiantutkijoille avautui ensi kerran mahdollisuus osallistua laajalti eri sessioihin. Tilaa annettiin Itä-Euroopan tutkijoille niin Madridin (1990) kuin Montrealin (1995) konferensseissa. Kahden viimeisen vuosikymmenen aikana valtioiden rajat ylittävät teemat kuten uskonolliset kysymykset, imperiumien tuhoutumiset, rajakysymykset, kaupungistuminen ja muihin globaaleihin ongelmiin keskittyvät teemat ovat saaneet yhä enemmän tilaa.⁴ CISHin tämänhetkiset haasteet liittyvät eri alueiden edustavuuteen. Kehittyvien maiden historiantutkijoiden toivotaan osallistuvan aktiivisemmin yhteisön toimintaan. Nuoria tutkijoita halutaan mukaan esitelmöitsijöiksi ja kommentaattoreiksi.

Nyt on aika esittää ehdotuksia Jinanin konferenssin sessioiksi. Suomen kansallisen komitean on lähetettävä eteenpäin suomalaisten ehdotukset tammikuun loppuun mennessä. Ohjelma vahvistetaan Budapestissa syyskuussa 2012. Ehdotuksia toivotaan tämän vuoden loppuun allekirjoittaneelle marjatta.hietala@uta.fi ja/tai Suomen kansallisen komitean sihteerille marjaana.niemi@uta.fi. Anamme ohjeistusta tarvittaessa. Vierailkaa myös CISHin kotisivuilla <http://www.cish.org/>

– MARJATTA HIETALA

3. Marjatta Hietala valittiin CISHin hallitukseen Sydneyn konferenssissa 2005 ja järjestön presidentiksi 2010–2015 Amsterdamin konferenssissa 2010.

4. Kolmen viimeisen konferenssin ohjelmisto löytyy CISHin kotisivuilta <http://www.cish.org/>